

กษ. ๖๖
๑ พ.ย. ๖๒
๑๐.๑๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส32777 กวค ✓
วันที่ : ธ13237/62 ๓3 คอ
วันที่ : ๐1 พ.ย. ๖๒ เวลา: 10:00

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๔/๒๕๕๒

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย WEF ปี ๒๐๑๙-๒๐๒๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๕๘๙๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ และเอกสารแนบ จำนวน ๙๐ ชุด

ด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย WEF ปี ๒๐๑๙-๒๐๒๐ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สศช. ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย WEF ปี ๒๐๑๙-๒๐๒๐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒)

๒. สารสำคัญ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ขอনাเรียนสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) ซึ่งได้ประกาศผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นที่สำคัญรวม ๕ เรื่อง สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ ประเทศที่ครองสามอันดับแรกยังคงเป็นกลุ่มเดิม ในขณะที่อันดับของประเทศไทยลดลง ๒ อันดับ แม้ว่าจะมีคะแนนดีขึ้น ๐.๖ คะแนน

ผลการจัดอันดับในภาพรวมปี ๒๕๖๒ ปรากฏว่าสิงคโปร์ได้ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ ๑ จากทั้งหมด ๑๔๑ ประเทศ ตามด้วยสหรัฐอเมริกาและฮ่องกงตามลำดับ ในขณะที่ประเทศไทยมีอันดับด้อยลง ๒ อันดับ จากอันดับที่ ๓๘ ในปี ๒๕๖๑ เป็น ๔๐ ในปี ๒๕๖๒ แม้จะทำคะแนนได้ดีขึ้นเล็กน้อย จาก ๖๗.๕ เป็น ๖๘.๑ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าในภาพรวมดีขึ้นเล็กน้อย แต่การเปลี่ยนแปลงในรอบปีที่ผ่านมาอย่างไม่ชัดเจนและรวดเร็วมากพอเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

๒.๒ จุดเด่นและประเด็นที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมจากผลการจัดอันดับโดย WEF

๒.๒.๑ ฐานขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยขึ้นอยู่กับการ ๓ ปัจจัยเด่น ได้แก่ ๑) สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจมหภาคที่มีเสถียรภาพ ซึ่งได้คะแนน ๙๐ จาก ๑๐๐ คะแนน เนื่องจาก

/ อัตราเงิน...

อัตราเงินเพื่อที่ต่ำและการบริหารจัดการหนี้ที่เสถียร ๒) ภาคการเงินที่เข้มแข็ง ซึ่งได้คะแนน ๘๕.๑ จาก ๑๐๐ และอยู่ในอันดับที่ ๑๖ ของโลก ๓) กรอบกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นและยุติการประกอบธุรกิจได้โดยง่ายและส่งผลให้ธุรกิจมีพลวัตรที่สูง ซึ่งได้คะแนน ๗๒.๐ จาก ๑๐๐ คะแนน และอยู่ในอันดับที่ ๒๑

๒.๒.๒ ด้านที่ได้มีการปรับปรุงและมีผลที่ชัดเจนมากขึ้นคือการนำเทคโนโลยีโทรคมนาคมสารสนเทศมาใช้ (ICT adoption) และความโปร่งใสของงบประมาณ (Budget Transparency) โดยด้านเทคโนโลยีมีคะแนนดีขึ้นในทุกตัวชี้วัด ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและความครอบคลุมของอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ทั้งในรูปแบบไม่เคลื่อนที่และเคลื่อนที่ (Fixed and mobile) ส่งผลให้อันดับรวมด้านนี้ดีขึ้น ๒ อันดับ (จากอันดับที่ ๖๔ เป็นอันดับที่ ๖๒ และมี ๖๐.๑ จาก ๑๐๐ คะแนน) ในขณะที่ความโปร่งใสของงบประมาณ มีอันดับดีขึ้น ๒๕ อันดับ สำหรับด้านอื่นที่ปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ ภาวะกฎระเบียบของภาครัฐ และประสิทธิภาพของบริการรถไฟ

๒.๒.๓ ด้านที่ต้องเร่งพัฒนาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมคือความสามารถในการสร้างนวัตกรรม (Innovation capability) ซึ่งเป็นด้านที่ไทยอยู่ห่างจากบรรทัดฐานโลก (Frontier) มากที่สุด โดยได้คะแนน ๔๓.๙ จาก ๑๐๐ คะแนน ดังนั้นประเทศไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างขีดความสามารถในด้านนี้ควบคู่ไปกับปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดถ่ายทอดเทคโนโลยี (spillovers) ระหว่างบริษัทต่างชาติและผู้ประกอบการไทย รวมทั้งความร่วมมือระหว่างบริษัทที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงกับบริษัทอื่นๆ ในประเทศ นอกจากนี้ ภาครัฐควรกระตุ้นให้ผู้ประกอบการแสวงหาการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อให้เกิด Startup Unicorn ของเอเชียสัญชาติไทย ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ นั้น จะต้องอาศัยการลงทุนจากภาครัฐและเอกชนในด้านการวิจัยและพัฒนาในระยะยาว เนื่องจากตัวชี้วัดในด้านดังกล่าว ปีนี้มีคะแนนเพียง ๓๓.๖ จาก ๑๐๐ คะแนน ขณะที่ความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมระหว่างบริษัทและมหาวิทยาลัย มีคะแนน ๕๒.๑ จาก ๑๐๐ คะแนน ดังนั้นการพัฒนาจำเป็นต้องมีแนวทางที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมระหว่างบริษัทและมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถด้านนวัตกรรมของไทยให้เด่นชัดและยั่งยืนขึ้นในอนาคตจนนำไปสู่การพลิกโฉมการพัฒนาประเทศ

๒.๒.๔ ด้านอื่นๆ ที่ควรเฝ้าระวังและต้องเร่งปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ด้านทุนทางสังคม (Social capital) ซึ่ง WEF ได้ประเมินจากรากฐานความร่วมมือกันทางสังคมที่ส่งผลต่อการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งด้านการศึกษา ที่ต้องปรับปรุงด้านปีการศึกษาเฉลี่ยและทักษะแรงงานที่จบการศึกษา นอกจากนี้ การแข่งขันในภาคบริการก็ยังคงเร่งปรับปรุงเพื่อให้มีความก้าวหน้าที่ชัดเจนมากขึ้นเช่นกัน

๒.๓ ข้อสังเกตจากข้อมูลเบื้องต้นของรายงานผลการจัดอันดับฯ โดยสถาบัน WEF

๒.๓.๑ การจัดอันดับของสถาบัน WEF ในปีปัจจุบันได้เพิ่มตัวชี้วัดที่สะท้อนความน่าเชื่อถือของภาครัฐในด้านเสถียรภาพของนโยบาย ความสามารถในการปรับตัว และความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมของภาครัฐมาถึง ๗ ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ ๑.๒๐-๑.๒๖) ซึ่งประเทศไทยมีคะแนนและอันดับอยู่ในระดับปานกลาง กอปรกับการที่ยังไม่เห็นพัฒนาการในเชิงบวกที่ชัดเจนของตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่ม (Pillar) เดียวกัน ส่งผลให้ด้านกรอบบริหารเชิงสถาบัน (Institution) ของประเทศไทยตกลง ๗ อันดับจาก อันดับที่ ๖๐ เป็น ๖๗

๒.๓.๒ แม้ในด้านคะแนนจะเห็นพัฒนาการในหลายๆ ด้าน แต่อันดับที่ไม่ได้เพิ่มขึ้นแต่กลับด้อยลง สะท้อนว่าการพัฒนาของประเทศไทยอาจยังไม่เร็วพอที่จะก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญและเร่งรัดการแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เป็นจุดอ่อนมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างที่สั่งสมมายาวนานและการแก้ปัญหาต้องใช้เวลาในการดำเนินการหรือปฏิรูป โดยต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง นอกจากนี้ในการจะมีคะแนนเพิ่มและอันดับที่ดีขึ้นในการจัดอันดับในระยะต่อไป ต้องมีผลลัพธ์ที่ชัดเจนจากการดำเนินการของภาครัฐ เช่น

๑) เร่งพัฒนาระบบการศึกษาให้เข้าถึงง่ายขึ้นเพื่อเพิ่มจำนวนปีการศึกษาของคนไทย รวมถึงเร่งพัฒนาด้านคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาที่จบมามีทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาด และมีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์มากขึ้น

๒) กระตุ้นให้หน่วยงานรับผิดชอบด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นจุดอ่อนเร่งดำเนินแผนงาน/โครงการ ควบคู่กับการจัดทำข้อมูลรายงานความก้าวหน้าให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เช่น ด้านปัญหาความเสี่ยงน้ำท่วมที่ไม่สะอาด ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยอยู่ที่อันดับต่ำมากและในปีนี้อันดับลดลงอีก ๒ อันดับ

๓) เฝ้าระวังการครอบงำตลาด ภาษีนำเข้า-ส่งออกที่มีอัตราสูงและซับซ้อน รวมถึงมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีที่มีผลกระทบสูงต่อภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นอีกกลุ่มตัวชี้วัดหนึ่งที่ยังเป็นจุดด้อยของประเทศไทย

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๔ ข้อพิจารณาเพื่อสั่งการ

๒.๔.๑ ติดตามการขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มที่อันดับดีอยู่แล้วให้สามารถรักษาระดับไว้ให้ได้ต่อเนื่อง และในกลุ่มที่ความสามารถในการแข่งขันยังต่ำและ/หรือมีแนวโน้มแย่ลง เพื่อให้การดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการภาครัฐที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวชี้วัดเหล่านี้ มีประสิทธิผลชัดเจนมากขึ้น โดยให้มีการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการสำคัญของรัฐบาลเป็นระยะๆ

๒.๔.๒ ขับเคลื่อนการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานทั้งเชิงกายภาพและดิจิทัลให้ดำเนินไปได้ตามเป้าหมายและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษในพื้นที่ และระบบโลจิสติกส์ด้านการขนส่งในทุกรูปแบบ รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านทักษะกำลังคน และระบบสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

๒.๔.๓ ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเร่งพัฒนาระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัยควบคู่ไปกับการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไปอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจที่ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์และความคืบหน้าการพัฒนาในประเทศและการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งเข้าใจบทบาทของตนเองและมีโอกาสในการสนับสนุนติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒.๕ แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

๒.๕.๑ สศช. ได้มีการจัดตั้ง คณะอนุกรรมการด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒.๕.๒ สศช. ได้ริเริ่มให้มีการร่วมมือกับ WEF เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศไทย (Accelerator Model) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการหารือในรายละเอียด

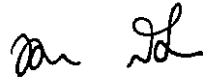
๒.๕.๓ สศช.ได้กำหนดให้มีการจัดประชุมหน่วยงานเจ้าภาพตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ภายในกลางเดือนพฤศจิกายนเพื่อรวบรวมและกำกับติดตาม แผนงาน/โครงการที่จะช่วยยกอันดับตัวชี้วัด และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อทราบตามขั้นตอนต่อไป

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

รับทราบสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย WEF ประจำปี ๒๐๑๙-๒๐๒๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๕๖๐๘, ๕๖๑๒

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๑๘๒๑-๒

Email: Suriyon@nesdc.go.th